

United Nations
Nations Unies

International
Criminal Tribunal
for the former
Yugoslavia

Tribunal Pénal
International pour
l'ex-Yougoslavie

SAŽETAK PRESUDE

(Isključivo za medije. Nije službeni dokument)

VEĆA

Hag, 3. april 2008.

SAŽETAK PRESUDE VEĆA U PREDMETU HARADINAJ I DRUGI

U prilogu se nalazi sažetak presude koji je danas pročitao sudija Orić:

Ovo Veće danas zaseda kako bi izreklo presudu u predmetu *Tužilac protiv Ramusha Haradinaja, Idriza Balaja i Lahija Brahimaja*.

Veće će za današnje zasedanje ukratko izneti svoje zaključke. Naglašavamo da je ovo samo sažetak, a da se merodavni prikaz zaključaka Veća nalazi u pismenoj presudi koja će na raspolaganju biti na kraju ove sednice.

Ovaj predmet bavi se krivičnim delima za koja se navodi da su počinjena u periodu od 1. marta do 30. septembra 1998. na području Dukadžin na Kosovu. Reč je o području u zapadnom delu Kosova koje obuhvata opštine Peć, Dečani i Đakovica, kao i delove opština Istok i Klina. Navodi se da je tokom tog perioda UÇK, poznata i kao Oslobodilačka vojska Kosova, a koju ćemo dalje u tekstu nazivati OVK, progonila i ubijala srpske i romske kosovske civile, kao i kosovske albanske civile za koje se smatralo da saraduju sa srpskim snagama, kako bi učvrstila potpunu kontrolu nad područjem Dukadžin.

Protiv Ramusha Haradinaja, Idriza Balaja i Lahija Brahimaja suđenje se vodilo na osnovu navoda da su bili učesnici udruženog zločinačkog poduhvata sa ciljem učvršćivanja potpune kontrole OVK nad područjem Dukadžin protivpravnim uklanjanjem i zlostavljanjem gore pomenutih grupa civila. Tužilac tvrdi da je Ramush Haradinaj od najkasnije 1. marta 1998. do sredine juna 1998. bio *de facto* komandant OVK na području Dukadžin, a da je od sredine juna postao komandant *de jure*.

Tužilac tvrdi da je Idriz Balaj bio komandant jedinice OVK poznate pod imenom "Crni orlovi", koja je delovala na celom području Dukadžin. Prema navodima optužnice, Idriz Balaj je kao komandant "Crnih orlova" bio direktno potčinjen Ramushu Haradinaju.

I konačno, tužilac tvrdi da je Lahi Brahimaj bio pripadnik Glavnog štaba OVK s bazom u štabu u Jablanici u opštini Đakovica. Prema navodima optužnice, kraće vreme bio je i zamenik komandanta na području Dukadžin. Tužilac navodi da je Lahi Brahimaj bio potčinjen Ramushu Haradinaju, s kojim je tesno saradivao.

Internet address: <http://www.un.org/icty>

Media Office/Communications Service

Churchillplein 1, 2517 JW The Hague. P.O. Box 13888, 2501 EW The Hague. Netherlands

Tel.: +31-70-512-5343; 512-5356 Fax: +31-70-512-5355

Svakom od trojice optuženih alternativno se na teret stavlja da su počinili, planirali, podsticali, naredili ili pomagali i podržavali činjenje više krivičnih dela o kojima se navodi iznose u optužnici.

Pre no što sažme svoje zaključke, Veće bi želelo da se osvrne na nekoliko pitanja vezanih za postupak u ovom predmetu.

Tokom suđenja Veće je saslušalo gotovo stotinu svedoka. Međutim, Veće se suočilo sa znatnim poteškoćama u pribavljanju iskaza velikog broja tih svedoka. Mnogi od njih naveli su strah kao značajan razlog za svoje nepojavljivanje pred Većem kako bi dali iskaz. Veće je s tim u vezi steklo snažan utisak da se suđenje odvijalo u atmosferi u kojoj se svedoci nisu osećali bezbedno i to zbog celog niza faktora koji se iznose u presudi. Osim toga, i strane u postupku složile su se da je na Kosovu postojala nestabilna bezbednosna situacija koja je bila naročito nepovoljna po svedoke. S obzirom na poteškoće u nastojanju da se dobiju iskazi, za 34 svedoka odobrene su određene zaštitne mere.

Uz to, izdano je 18 obavezujućih naloga za svedočenje za one svedoke koji su i dalje odbijali da daju svoje iskaze, čak i uz mogućnost zaštitnih mera. Četiri obavezujuća naloga koja je izdalo Veće nisu ispunjena. U jednom od tih slučajeva, svedok na kojeg se nalog odnosio ipak je pristao da da iskaz putem video-konferencijske veze. U dva druga slučaja Veće je protiv dotičnih svedoka potvrdilo optužnice zbog nepoštovanja Međunarodnog suda. Ti svedoci su uhapšeni i prebačeni u Hag. Obojica su odlučila da daju svoj iskaz pre nego što su po prvi put stupili pred sud u okviru postupka zbog nepoštovanja suda. Nakon što su obojica dali iskaze, optužnice su povučene. U vezi s četvrtim svedokom koji nije ispunio obavezujući nalog, Naserom Likom, Veće je preduzelo razne mere kako bi dobilo njegov iskaz, uključujući i produženje roka dodeljenog tužiocu za izvođenje njegovih dokaza. Svedok nije svedočio.

Tužilac je zatražio izdavanje još tri obavezujuća naloga, čemu Veće nije udovoljilo. U jednom slučaju zahtev kojem nije udovoljeno odnosio se na svedoka koji je doživljavao ekstremne emocije u vezi sa svedočenjem pred Sudom. Odeljenje za žrtve i svedoke Međunarodnog suda upozorilo je tužioca da u vezi s korišćenjem te osobe u svojstvu svedoka postoji rizik ako se ne sprovede sigurnosna procena, kao i neke druge procene. Tužilac nakon toga nije pokrenuo postupak ni za jednu od tih procena. Pod tim uslovima, Veće je ocenilo da bi bilo neoprezno prisiljavati svedoka da svedoči.

Dvojica svedoka stupili su pred Sud bez obavezujućeg naloga, no odbili su da daju svoje iskaze kada je to od njih zatraženo. Jedan od njih, Shefqet Kabashi, potvrdio je nekoliko

ličnih podataka, nakon čega je odbio da odgovori na bilo koje pitanje koje se odnosilo na meritum predmeta. Shodno tome, Veće je izdalo Nalog umesto optužnice za nepoštovanje suda. Međutim, pre početka suđenja za nepoštovanje suda Kabashi je napustio Holandiju i vratio se u svoje mesto boravka u Sjedinjenim Državama. Veće je razmotrilo i preduzelo razne korake kako bi dobilo njegov iskaz. Predmet u vezi s nepoštovanjem suda protiv Shefqeta Kabashija još nije započeo jer se čeka njegovo hapšenje i prebacivanje u Hag.

Jedan od svedoka kojem je izdat obavezujući nalog, svedok 55, započeo je s davanjem iskaza, da bi potom ustvrdio kako je pod velikim stresom i da se plaši za svoju bezbednost, te da stoga ne može dovršiti svoje svedočenje. Nakon konsultacije s Odelenjem za žrtve i svedoke Međunarodnog suda i lekarskog pregleda, Veće je zaključilo da ne bi bilo u interesu pravde nastaviti sa saslušanjem iskaza svedoka 55.

U nekoliko slučajeva, kako bi utvrdilo prisustvo neke osobe na datom mestu i u dato vreme, Veće se moralo osloniti na iskaz samo jednog očevica u vezi s identifikacijom. Veće je prilikom ocenjivanja takvih dokaza u obzir uzimalo više faktora, uključujući identifikaciju svedoka koji su osobu videli tek na trenutak ili je nisu uspeli jasno videti; identifikaciju obavljanu u mraku; identifikaciju koja je usledila pod traumatičnim okolnostima po svedoka; kao i tvrdnju svedoka datu sa zadržkom o sećanju na prisustvo neke osobe.

Veće će sada izneti sažetak svojih zaključaka tako što će prvo navesti opšta obeležja ratnih zločina i zločina protiv čovečnosti.

Što se tiče opštih obeležja ratnih zločina, pred Većem su izvedeni mnogobrojni dokazi u vezi s postojanjem oružanog sukoba na Kosovu između OVK i srpskih snaga. Okršaji kod porodičnih kompleksa Ahmeti, Jashari i Haradinaj u periodu od kraja februara do kraja marta 1998. bili su izrazito nasilni ali ipak izolovani događaji, nakon kojih su sledila razdoblja relativnog mira. Dokazi pokazuju da je sukob dostigao traženi stepen intenziteta 22. aprila 1998. kada je u opštini Dečani usledilo učestalo granatiranje, civili su počeli da beže iz tog kraja, OVK se sukobljavao sa srpskim snagama, a u borbama je učestvovala i Vojska Jugoslavije koja se u velikoj meri razmestila po terenu. Do tog 22. aprila 1998. OVK se već mogla smatrati organizovanom naoružanom grupom sposobnom da sa srpskim snagama stupi u oružani sukob. OVK je pridobila mnogo pripadnika ili dobrovoljaca, organizovala obuku i razvila rudimentarnu vojnu strukturu. Kontrolisala je značajan deo teritorije, razvila linije dotura za nabavljanje oružja i druge opreme, koristila gerilsku taktiku i u sopstveno ime izdavala saopštenja. Na osnovu izvedenih dokaza Veće je ustanovilo da je na Kosovu trajao oružani sukob od 22. aprila 1998. nadalje, odnosno da je prethodio materijalnim činjenicama za koje se tereti u svakoj tački optužnice, s izuzetkom tačaka 3 i 4.

Što se tiče opštih obeležja zločina protiv čovečnosti, tužilac tvrdi da je postojao rašireni i sistematski napad OVK usmeren protiv dela civilnog stanovništva u kosovskim opštinama Dečani, Peć, Đakovica, Istok i Klina. Taj deo sastojao se od srpskog civilnog stanovništva u tim opštinama, kao i od civila za koje se smatralo da su saradivali sa Srbima ili da na drugi način ne podržavaju OVK. Argumentacija tužioca u vezi s navodima o napadu zasnivala se, u velikoj meri, na dokazima koji su izvođeni u odnosu na pojedine tačke optužnice. Ti dokazi Veću nisu uvek omogućili da izvede zaključak o tome da li je krivično delo počinjeno ili da li je u to bila upletena OVK, kako se navodilo. Dokazi u vezi s nekim drugim tačkama optužnice ukazivali su na mogućnost da su žrtve možda bile odabrane prvenstveno iz razloga koji su se odnosili na njih lično, a ne zato što su bile pripadnici civilnog stanovništva koje se napadalo. Te tačke nisu uzete u obzir kada se odlučivalo o tome da li je postojao napad protiv civilnog stanovništva.

Uz dokaze izvedene po pojedinačnim tačkama optužnice, Veću su predloženi i dokazi u vezi s postojanjem napada protiv civilnog stanovništva. Veliki deo tih dokaza odnosio se na Srbe koji su u predmetno vreme napuštali svoje domove. Veće je uvereno da su mnogi Srbi svoje domove napustili iz straha da će ih napasti OVK ili zbog opšte bojazni da će se naći usred narastajućeg oružanog sukoba, a ne zato što ih je OVK direktno izabrala za svoj cilj. Uostalom, tokom predmetnog vremena iz svojih domova bežali su i kosovski Albanci. Veće stoga nije moglo iz same činjenice da su mnogi Srbi tokom tog perioda napustili svoje domove izvući opšti zaključak o postojanju napada protiv civilnog stanovništva o kojem se iznose navodi. Što se tiče napada na nealbance tokom predmetnog vremena, dokazi su često bili nedovoljno precizni da bi se zaključilo ko je bio odgovoran za te napade i jesu li oni predstavljali deo šireg napada protiv civilnog stanovništva.

Veće je konstatovalo da zlostavljanje, prisilno premeštanje i ubijanje srpskih i romskih civila, kao i civila kosovskih Albanaca za koje se smatralo da su kolaboracionisti ili da nisu podržavali OVK, nije bilo takvih razmera, odnosno nije bilo toliko učestalo, da bi dopustilo zaključak o postojanju napada protiv civilnog stanovništva. Budući da opšta obeležja za zločin protiv čovečnosti stoga nisu prisutna, Veće će osloboditi svu trojicu optuženih po svim tačkama u kojima se iznose navodi o zločinima protiv čovečnosti.

Veće će se sada osvrnuti na optužbe u vezi s kršenjem zakona i običaja ratovanja. Veću su podastrti dokazi koji se odnose na navode o ubistvu, mučenju, silovanju i okrutnom postupanju, a za koje se tereti u 19 tačaka.

Nakon što je razmotrilo dokaze predložene u vezi sa pojedinačnim tačkama optužnice, Veće je utvrdilo da su veliki broj krivičnih dela o kojima se iznose navodi izvršili vojnici OVK ili

osobe povezane s OVK. Ta krivična dela obuhvatala su, konkretno, zlostavljanje osoba zatočenih u objektu u Jablanici. Veće je konstatovalo da su vojnici OVK, ili osobe povezane s OVK, teško pretukli svedoka 6, Nenada Remištara, Pala Krasniqija, Skendera Kuqija, svedoka 3, trojicu neidentifikovanih Crnogoraca i jednog neidentifikovanog Bosanca. Zlostavljanje tih osoba predstavljalo je okrutno postupanje i, u nekoliko slučajeva, mučenje. Veće je takođe konstatovalo da su dve od tih osoba, Skender Kuqi i Pal Krasniqi, preminule usled zlostavljanja.

Veće je konstatovalo da su vojnici OVK ispitivali i zlostavljali Novaka Stijovića i Stanišu Radoševića u blizini Glođana u Aprilu 1998. nakon što su ta dvojica zaustavljena na kontrolnom punktu OVK. Veće je takođe konstatovalo da je jedan vojnik OVK silovao svedokinju 61 u štabu OVK u Rzniću negde u leto 1998. Zlostavljanje tih osoba predstavlja i okrutno postupanje i mučenje.

Tužilac trojici optuženih stavlja na teret 30 ubistava za koja su ostaci žrtava pronađeni na području kanala Radonjičkog jezera. Veće je, međutim, konstatovalo da se samo sedam od tih ubistava može dokazati van razumne sumnje i da su ih izvršili vojnici OVK. To su ubistva Zenuna Gashija, Nurije Krasniqi, Istrefa Krasniqija, Sanije Balaj, majke i dve sestre svedôka 19 i 4.

Dokazi izvedeni u vezi s izvršiocima i okolnostima preostalih navedenih ubistava neprecizni su, nedorečeni ili jednostavno ne postoje. U odnosu na mnoge žrtave, pred Većem su izvedeni dokazi tek o tome gde i kada su te osobe poslednji put viđene žive, kao i o tome da su nađene mrtve kod kanala na području Radonjičkog jezera. Žrtve su poslednji put viđene žive na različitim lokacijama u tri opštine u periodu od pet meseci. Mnoge od njih po posljednji put su viđene žive na područjima koja su u to vreme bila pod kontrolom OVK. Kontrola OVK nad područjem kanala Radonjičkog jezera u predmetno vreme bila je znatna, ali ne i potpuna u svakom smislu. Iz toga sledi verovatnoća da je OVK otela žrtve i ubila ih te potom odložila njihova tela na području kanala Radonjičkog jezera ili je pak odvela žrtve do tog područja i tamo ih pogubila.

Veće je razmotrilo balističke dokaze koje je predočio tužilac kako bi potkrepio svoju tvrdnju da je iz oružja iz kojeg je pucano na području kanala Radonjičkog jezera OVK pucala u još dva navrata, od čega jednom prilikom u okršaju kod kompleksa porodice Haradinaj 24. marta 1998. Neke nepreciznosti u tim dokazima, kao i nemogućnost da se izvrši njihova provera naveli su Veće na odluku da se na te dokaze ne osloni. Osim toga, ti dokazi nisu mogli pružiti odgovore na važna pitanja o tome ko je pucao iz tog oružja, kada je iz njega pucano na području kanala Radonjičkog jezera i ko je sve imao kontrolu nad tim oružjem.

Samo u vezi s jednom od žrtava pronađenih na području kanala Radonjičkog jezera, Sanijom Balaj, Veću su predočeni obimni dokazi o izvršiocima ubistva i o okolnostima povezanim s tim ubistvom. Slučaj te žrtve ukazao je na stepen opreza s kojim je Veće moralo postupati prilikom razmatranja zaključaka u vezi s odgovornošću samo na osnovu nestanka ili otmice neke osobe i potom otkrića ostataka iste osobe na području kanala Radonjičkog jezera. Naizgled se čini da su svi elementi tu: hapšenje od strane vojnika OVK; uvrštenje Sanije Balaj na spisak za koji se čini da je spisak traženih osoba, a kojim su se koristili ti vojnici; prebacivanje do štaba OVK gde je izvršeno ispitivanje; pronalaženje ostataka tela na području kanala Radonjičkog jezera; te forenzički medicinski dokazi o nasilnoj smrti. Na prvi pogled, reklo bi se da je ovo jedan od najuverljivijih primera iz kojih bi Veće moglo izvući zaključke o ubistvima izvršenim nad osobama koje su se našle pod kontrolom OVK. Međutim, u ovom slučaju, detaljni dokazi o okolnostima smrti Sanije Balaj pokazali su da bi naoko očigledan zaključak bio pogrešan. Na primer, Veću su predočeni dokazi da je komandant OVK naložio puštanje Sanije Balaj na slobodu. Ona je nosila veliku svotu novca i vojnik OVK koji ju je ubio to je znao. Sanije Balaj nije ubijena u objektu OVK ili u blizini područja kanala Radonjičkog jezera. Osim toga, određeni broj svedoka svedočio je o istrazi koju je o pomenutom ubistvu sprovela OVK. S obzirom na sve dokaze u vezi s tim ubistvom, Veće je zaključilo da razumna alternativa upletenosti OVK u ubistvo jeste mogućnost da su Saniju Balaj napali ljudi koji nisu delovali po nalogu OVK ili sprovodili njene ciljeve, kao i mogućnost da ona nije ubijena dok je bila pod kontrolom OVK.

Pred Većem je izvedeno manje dokaza u vezi s većinom drugih ubistava o kojima se iznose navodi, a ostaci čijih žrtava su pronađeni na području kanala Radonjičkog jezera. U nekim slučajevima ništa se nije znalo o okolnostima pod kojima su žrtve nestale. Neki ostaci pronađeni na području kanala Radonjičkog jezera nisu identifikovani. Čak ni ona ubistva o kojima su Veću predočeni znatni dokazi ne mogu se dosledno pripisati OVK. Shodno tome, Veće nije moglo izvući zaključke opštije prirode na osnovu činjenice da su žrtve pronađene na području kanala Radonjičkog jezera o tome ko je izvršio ubijanja i s kojom su grupom, ako uopšte s bilo kojom, izvršio bili povezani.

Da zaključimo, Sudsko veće je utvrdilo da su vojnici OVK počinili dela okrutnog postupanja, mučenja, silovanja i ubistva kako ih terete sledeće tačke optužnice:

- Tačka 6,
- Tačka 14,
- Tačka 20,
- Tačka 22, ali samo u odnosu na ubistva Nurije i Istrefa Krasnićija i ubistvo Sanije Balaj,
- Tačka 28,
- Tačka 30,

- Tačka 32, i
- Tačke 36 i 37, ali samo u odnosu na svedoka 61.

Kako je napomenuto, tužilac tereti svu trojicu optuženih za ove zločine kao učesnike u udruženom zločinačkom poduhvatu. Cilj navedenog udruženog zločinačkog poduhvata bio je učvršćivanje potpune kontrole OVK na području Dukađina protivpravnim uklanjanjem i zlostavljanjem srpskih civila, kao i zlostavljanjem albanskih, romskih i drugih civila koji su saradivali, ili se smatralo da su saradivali sa srpskim snagama, ili da na druge načine nisu podržavali OVK.

Tužilac je izneo malo direktnih dokaza u pogledu navedenog zajedničkog zločinačkog cilja. Umesto toga, tužilac je pozvao Veće da izvede zaključak o postojanju udruženog zločinačkog poduhvata na osnovu indirektnih dokaza, uglavnom dokaza o zločinima koje su počinili vojnici OVK. Kada je reč o ubistvu Sanije Balaj, Veće je zaključilo, kao što je već napomenuto, da postoje razumne alternative tumačenju koje je izneo tužilac.

Mada događaji u objektu u Jablanici naizgled ukazuju na to da su tamošnji zločini činjeni na sistematski način, Veće je ipak zaključilo da dokazi koje je imalo pred sobom nisu dovoljni da bi se izvukao zaključak o postojanju zajedničkog zločinačkog cilja, koji su jedan ili više optuženih delili sa drugim učesnicima u navedenom udruženom zločinačkom poduhvatu.

U zaključku, razmotrivši kako direktne tako i indirektno dokaze, Veće se nije uverilo izvan razumne sumnje da su trojica optuženih bili učesnici udruženog zločinačkog poduhvata, kako im se stavlja na teret.

Svim optuženima se alternativno stavlja na teret činjenje, planiranje, podsticanje, naređivanje ili pomaganje i podržavanje mnogih od tih zločina.

Samo za dve tačke optužnice Veću je izneseno dovoljno dokaza da bi se uverilo izvan razumne sumnje u individualnu krivičnu odgovornost jednog od optuženih, Lahija Brahimaja. Veće će sada dati kratak pregled svojih zaključaka po ovim tačkama.

U tački 28, tužilac tvrdi da su 13. juna 1998. godine, ili približno tog dana, vojnici OVK uhapsili svedoka 6 nakon što su mu pretresli auto i pronašli oružje. U optužnici se tvrdi da je svedok 6 zatim zatvoren u objektu u Jablanici gde su ga neprestano tukli vojnici OVK, uključujući i Lahija Brahimaja.

Na osnovu izvedenih dokaza, Veće se uverilo da je svedok 6 bio zatvoren u objektu u Jablanici oko šest nedelja, od 13. juna 1998. godine ili približno od tog datuma. Otprilike

tokom prve četiri nedelje neprestano su ga tukli vojnici OVK, nanoseći mu tešku telesnu patnju i povrede, što je ostavilo trajne fizičke posledice. Uz to, svedok 7 i svedok 16 posvedočili su da im je jedan od komandanata na imanju rekao da je svedok 6 bio osuđen ili kažnjen. Taj komandant je ljutito govorio protiv predsednika Rugove i onih koji se ne bore. Svedok 6 je i sam posvedočio da je posle puštanja primio rešenje od Nazmija Brahimaja u kome je stajalo da će svedok 6 biti krivično gonjen ukoliko ponovi istu grešku. Na osnovu ovih svedočenja Veće je uvereno da su vojnici OVK zlostavljali svedoka 6 da bi ga kaznili. S tog razloga, Veće je zaključilo da je svedok 6 bio žrtva okrutnog postupanja i mučenja koje su počinili vojnici OVK ili lica povezana sa OVK.

Svedok 6 je posvedočio da je Lahi Brahimaj učestvovao u nekim od tih premlaćivanja i da je ponekad bio prisutan dok su ga drugi tukli. Svedok 6 je takodje posvedočio da je Lahi Brahimaj bio jedan od onih koji su ga optuživali da se druži sa Srbima i da za njih špijunira. Svedok 6 je u celom tom periodu od približno četiri nedelje dok je tučen imao mnogo prilika da vidi Lahija Brahimaja. Dalje, svedok 6 je posvedočio da je u toku naredne dve nedelje stalno viđao Lahija Brahimaja u objektu u Jablanici. Svedok 6 je čuo kako mu se drugi obraćaju sa Lahi ili Maxhup i saznao je da je Maxhup nadimak Lahija Brahimaja. Svedok 6 je kasnije prepoznao Lahija Brahimaja na foto-panelu Tužilaštva. Na osnovu ukupnih dokaza, Veće se dakle uverilo da je Lahi Brahimaj lično učestvovao u okrutnom postupanju i mučenju svedoka 6 i zaključilo da treba da bude osuđen za počinjenje tih zločina.

U tački 32 tužilac tvrdi da je u julu 1998. godine svedok 3 bio zatvoren u štabu OVK u Jablanici i podvrgnut teškom premlaćivanju od strane pripadnika OVK.

Veće se uverilo da je svedok 3 bio izložen premlaćivanju od strane vojnika OVK ili lica povezanih sa OVK, čime mu je nanosena teška telesna patnja, kao i da su izvršioi imali nameru da mu nanesu takvu patnju. Veće je takodje uvereno da je premlaćivanje svedoka 3 imalo za cilj da se on kazni zbog prikrivanja oružja i diskriminiše zbog toga što se smatralo da ima veze sa Srbima. Iz ovih razloga Veće je uvereno izvan razumne sumnje da su vojnici OVK ili lica koja su povezana sa OVK počinila krivično delo okrutnog postupanja i mučenja svedoka 3.

Nadalje, dokazi su pokazali izvan razumne sumnje da je Lahi Brahimaj ostavio svedoka 3 u jednoj sobi u objektu u Jablanici u koju su nedugo zatim stigli vojnici OVK, ili lica povezana sa OVK, koji su tukli svedoka 3 palicama za bezbol. Dokazi su takodje izvan razumne sumnje pokazali i da je u jednoj drugoj prilici Lahi Brahimaj saslušavao svedoka 3, optuživši ga za podršku srpskoj policiji i za prikrivanje automatskog oružja. Tom istom prilikom Lahi Brahimaj je dvema ženama obučenim u crne uniforme koje su se tu nalazile rekao da se vežbaju na njemu. Te žene su onda tukle svedoka 3.

Veće je zaključilo da uloga Lahija Brahimaja u saslušavanjima, i njegov položaj vlasti, potvrđuju da je imao nameru da nanese tešku telesnu patnju svedoku 3 kako bi ga kaznio zbog prikrivanja oružja i da ga diskriminiše zbog njegovih pretpostavljenih veza sa Srbima. Veće je iz tih razloga zaključilo da Lahi Brahimaj treba da bude osuđen za okrutno postupanje i mučenje po tački 32.

Što se tiče ostalih zločina izvršenih kako je navedeno u tačkama 6, 20, 30, 36 i 37 optužnice, Veće je zaključilo da tužilac nije izneo dovoljno dokaza na osnovu kojih bi se utvrdila krivična odgovornost ijednog od optuženih.

U tački 14 optužnice Idriz Balaj se tereti za činjenje, planiranje, podsticanje i pomaganje i podržavanje u počinjenju ubistva majke i dve sestre svedoka 4 i 19. Veće je većinom zaključilo da nema dokaza da on svesno doprineo ili olakšao počinjenje bilo kog od ubistava i posebno je ukazano na nedostatak dokaza o tome da je on znao u to vreme da su ubistva počinjena ili da će biti počinjena. Sudija Höpfel ima suprotno mišljenje u pogledu krivične odgovornosti Idriza Balaja za pomaganje i podržavanje u počinjenju ubistva sestre "S".

Pošto je iznelo kratak pregled svojih zaključaka, Veće će sada izreći svoju presudu.

G. Haradinaj, molim vas ustanite.

Iz gore izloženih razloga, uzimajući u obzir sve dokaze i argumente strana, Statut i Pravilnik, a na osnovu činjeničnih i pravnih zaključaka kako je izloženo u presudi, ovo Veće utvrdilo je da **niste** krivi i, prema tome, oslobađa vas po svim tačkama za koje vas tereti optužnica. Veće će naložiti da odmah budete pušteni na slobodu iz Pritvorske jedinice Ujedinjenih nacija, pošto budu izvršene sve praktične pripreme.

Možete sesti.

G. Balaj, molim vas ustanite.

Iz gore izloženih razloga, uzimajući u obzir sve dokaze i argumente strana, Statut i Pravilnik, a na osnovu činjeničnih i pravnih zaključaka kako je izloženo u presudi. Veće je većinom utvrdilo da **niste** krivi, uz suprotno mišljenje sudije Höpfela i, prema tome, oslobađa vas po svim tačkama za koje vas tereti optužnica. Veće će naložiti da budete pušteni iz Pritvorske jedinice Ujedinjenih nacija pošto budu obavljene praktične pripreme za vaš transfer vlastima koje su nadležne za izvršenje kazne koju ste služili u vreme kada ste bili prebačeni u sedište Međunarodnog suda.

Možete sestiti.

G. Brahimaj, molim vas ustanite.

Iz gore navedenih razloga, uzimajući u obzir sve dokaze i argumente strana, Statut i Pravilnik, a na osnovu činjeničnih i pravnih zaključaka kako je izloženo u presudi, ovo Veće je utvrdilo da ste **krivi** po sledećim optužbama:

Po tački 28, za krivično delo okrutnog postupanja i mučenja kao kršenja zakona i običaja ratovanja prema članu 3 Statuta, nad svedokom 6.

Po tački 32, za krivično delo okrutnog postupanja i mučenja kao kršenja zakona i običaja ratovanja prema članu 3 Statuta, u onom delu u kome se odnose na zločinje počinjene nad svedokom 3.

Vaša odgovornost za navedena krivična dela proističe iz člana 7(1) Statuta ovog Međunarodnog suda. Veće je utvrdilo da **niste** krivi za preostale optužbe iz optužnice.

Što se tiče kazne, Veće je uzelo u obzir suštinsku težinu krivičnih dela za koja je utvrdilo da ste krivi, činjenicu da ste neposredno učestvovali u njihovom počinjenju i da ste bili na visokim položajima u OVK. Veće je takođe uzelo u obzir nezaštićenost žrtava i telesnu i duševnu traumu koju su pretrpele. Ono je nadalje uzelo u obzir i to da je, kada je saznao da je jedan od zatočenika sa kojim je bio zatočen izdahnuo nakon maltretiranja, svedok 6 morao biti u strahu za svoj život. Isto tako, Veće je uzelo u obzir i vašu dobrovoljnu predaju Međunarodnom sudu i vašu porodičnu situaciju kao olakšavajuće okolnosti.

Zato što ste počinili ove zločine, osuđujemo vas, g. Brahimaj, na jedinstvenu kaznu od **6** godina zatvora.

Imate pravo da vam se vreme koje ste proveli u pritvoru odbije od kazne, što iznosi 1,109 dana.

Kao što je pomenuto, sudija Höpfel je izdvojio svoje mišljenje po jednoj od tačaka optužnice i sada će je ukratko izložiti.

(govori sudija Höpfel)

Uz puno poštovanje prema mišljenju većine, moram da izdvojim svoje mišljenje od nekih od zaključaka do kojih je došla većina Veća u odnosu na tačku 14 optužnice.

Po ovoj tački, Veće je zaključilo da su sestra "S", majka i sestra "M" odvedene iz svog doma u odvojenim prilikama i da su ih vojnici OVK onda ubili. Veće je dalje zaključilo da je optuženi Idriz Balaj bio prisutan kada su ta lica odvođena iz svog doma a isto tako i kada je sestri "S" dopušteno da poseti porodicu nakon što je bila odvedena. Iz dokaza se vidi da je sestra "S", koja je bila prisiljena da postane pripadnik OVK, primala naređenja od Idriza Balaja, da joj je Idriz Balaj naložio da se vrati u štab OVK do određenog vremena nakon njene druge posete kući i da je proverio da li je ona to i učinila. Dalje, iz dokaza se vidi da je Idriz Balaj naredio sestri "S" da nekoga ubije i da je Balaj pretio da će nju ubiti ukoliko to ne učini.

Mada sam saglasan sa zaključkom Sudskog veća po tački 14 u pogledu navedenih elemenata, uz dužno poštovanje moram da kažem da se ne slažem sa zaključkom većine da nema dokaza da bi se utvrdilo da je Idriz Balaj pomagao i podržavao počinjenje ubistva sestre "S". Po mom mišljenju, gorenavedene radnje pružaju dovoljno osnova za zaključak da je Idriz Balaj, time što ju je stavio pod kontrolu OVK na ovakav način izložio sestru "S" neposrednoj i teškoj opasnosti. Ta opasnost se i ostvarila i imala je za ishod njenu smrt. Iz tih razloga smatram da je Idriz Balaj znatno doprineo počinjenju ubistva sestre "S".

Dokazi su pokazali da je Balaj imao vodeću ulogu u odvođenju i posetama sestre "S". Gore navedena pretnja smrću staviše pokazuje da je Idriz Balaj i sam verovao da ima vlast nad životom i smrti sestre "S". Na onovu tih razmatranja, uveren sam izvan razumne sumnje da je Idriz Balaj znao da će sestra "S" biti ubijena i da je znao da će odvođenjem i kontrolisanjem sestre "S" pomoći počinjenju tog ubistva. Iz toga proističe da je on svesno pomogao i podržao počinjenje ubistva sestre "S".

Prema tome, nalazim da je Idriz Balaj kriv za pomaganje i podržavanje počinjenja ubistva sestre "S", zbog čega je, po mom mišljenju, trebalo da bude osuđen po tački 14 optužnice.

(govori sudija Orie)

Time je završeno izricanje presude, koja će od sada biti dostupna javnosti. Sednica je ovime zaključena.